

סיכום פעילות מרכז מנומדין למשפט יהודי ודמוקרטי

2023 – תשפ"ג

חזון

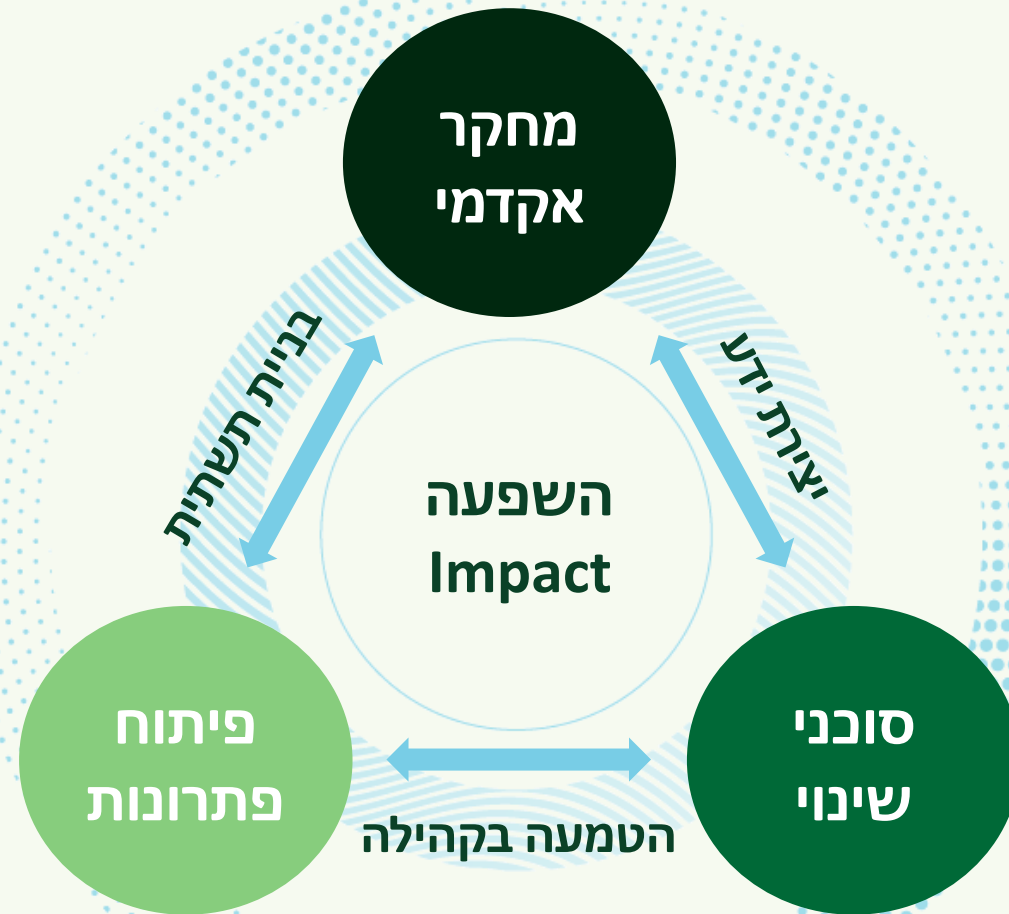
זהותה היהודית והדמוקרטית של מדינת ישראל מהווה
מקור לשותפות ולשגשוג

משימה

פיתוח תשתית משפטית ואקדמית לחיבור מרכיבי הזהות
הישראלית ושילובה בשיח הציבורי

תיאורית שינוי

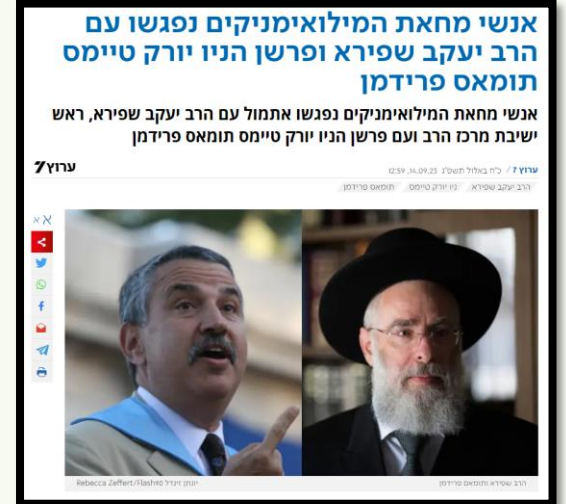

המרכז פועל על מנת להעשיר את המחקר האקדמי, לעצב סוכני שינוי ולפתח פתרונות משפטיים עבור זהותה היהודית והדמוקרטית של מדינת ישראל. ענפי הפעולה של המרכז משתלבים יחד על מנת לתרום לשיח הציבורי ולייצר את התשתית המשפטית הנחוצה לעתידה של מדינת ישראל. תשתית זו תאפשר את שגשוגה של החברה הישראלית והבנה בין הקהילות המרכיבות את זהותה.

פעילות המרכז בצל המהפכה המשפטית

- כנס "דין. תורה. יהדות ומדינה בצל המהפכה המשפטית", שערך המרכז בשיתוף עם המרכז ליהדות ומדינה מבית מכון הרטמן. לקראת הכנס גובשה סקירה מקיפה לבחינת השפעת אירועי המהפכה על תחומי דת ומדינה בישראל, שהועברה לגורמי ממשל.
- כנס "לאן הולכים מכאן? רב-שיח לעידוד הסכמה לאומית" שנערך בספטמבר 2023, אותו ריכז ראש המרכז, פרופ' שחר ליפשיץ.
- פעילות ראש המרכז פרופ' שחר ליפשיץ ב"צוות הדיקנים" בבית הנשיא, לצד קשר מתמשך עם קבוצות מחאה שונות.

פעילות המרכז בצל אירועי ה-7.10 והמלחמה

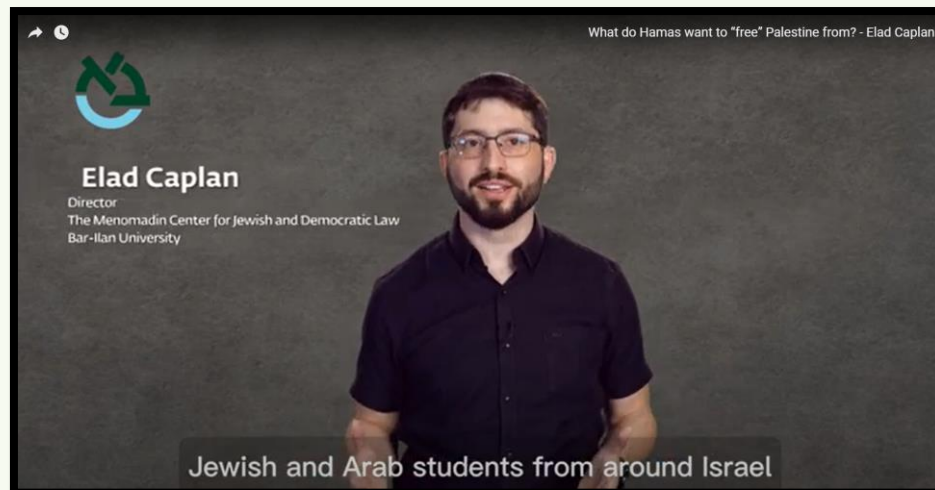
• 216,000: צפיות בוידאו

• 225,000: תפוצה לאנשים
ייחודיים

• ~500,000: חשיפות לוידאו

Academia
for
Israel

- פיתוח והפצה של סרטונים בשיתוף סטודנטים וסגל המרכז והפקולטה, שמדגישים השותפות והלכידות של החברה הישראלית.
- התאמת תוכניות העבודה של המרכז למציאות החדשה, תוך חיזוק הקשר השוטף עם הסטודנטים והשותפים.
- גיבוש תכנית עבודה לפיתוח תשתיות, פלטפורמה לשירותים שיאפשרו תהליכי פיוס ובניית הסכמות בחברה הישראלית.
- אקדמיה למען ישראל – שותפות בחמ"ל בר-אילן להסברה ישראלית במרחב האקדמי.
- התנדבות בחקלאות במסגרת סיור לימודי בדרום.

כנסים ואירועים - קהילות במשבר במרחב משותף

סדרת כנסים בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר לאיחוי השסעים בחברה הישראלית

עידן הקיטוב – פיתוח עתיד של בניית הסכמות

- הקמת צוות רב-מגזרי לבחינת שילוב גישור בהתדיינות בסכסוכים מנהליים. בצוות ישתתפו 20 גורמי מפתח ממגזרים שונים ובהם רשויות רלוונטיות, לשכת עורכי הדין, ארגון המגשרים, מוזאיקה ומומחים אקדמיים.
- השקה מחודשת של מדד ההסכמות – המחקר המקיף ביותר על השסעים וההיתכנות להסכמות בחברה הישראלית.
- יצירת מתודולוגיה חדשנית לתהליך קבלת החלטות שיתופי בבית חולים, לצורך גיבוש הסדר בידי המנהל בסוגיה הרגישה של הכנסת מזון בפסח.
- גיבוש יסודות לפרויקט פיוס ובניית הסכמות ממלכתי-חוקתי עתידי.

תכנית התיכונים למנהיגות במשפט

50
סטודנטים
מדריכים

+5

8
בתי ספר

+2

- שנת לימודים מקוצרת
- מחסור במרחבים מוגנים בקמפוס
- למידה היברידית
- מתיחות מוגברת בסוגיות של חברה משותפת

התאמת התכנית למציאות המלחמה

- עו"ד נוהא פרחן טנוס
- ד"ר יעל מעין
- ד"ר דיאב חנסאא
- ד"ר צביה אלגלי

ייעוץ מומחים לחברה משותפת בשעת משבר

- סדנה משותפת לסטודנטים יהודים וערבים
- הכשרה מקוצרת בתוך תקופת הסמסטר
- מסע למידה במסגרת בבתי הספר
- קשר עם בתי ספר מפונים מעוטף עזה

פיתוח חלופות מותאמות למצב

קורס אסטרטגיות לשינוי חברתי

"נותן כלים בפועל איך לראות ולהתמודד עם המציאות הסבוכה הקיימת בנושאי דת ומדינה"

"הקורס היה מעניין ומלמד, הקורס הכי טוב שלקחתי בפקולטה"

הרצאה של עו"ד הילה גפן-שפיץ על תהליכי ביזור בממסד הדתי

משוב לקורס אסטרטגיות

משפט משווה:
אתגרי דת ומדינה
בישראל ובהודו

תכנית עמיתי המרכז

"אחרי כל מפגש או שיח מצאתי את עצמי חוזרת הביתה ומספרת על המחשבות והמסקנות שלי ועוסקת בנושא עוד הרבה. בתקופה כל כך מקוטבת ומשוסעת להצליח לשבת יחד בחדר ולהיפגש כדי לשמוע, לדבר ולחזק את הסובלנות שלנו זה הדבר הערכי והנכון לעשות. היתה לי חוויה מעניינת, מעשירה ומשמעותית וללא ספק נתרמתי המון." (אור יצחקי-בניסטי, סטודנטית שנה ב' וחברה בתכנית העמיתים)

שיחה על המהפכה המשפטית

ערב סיום שנה

MENOMADIN
foundation

סיור למוזיאון "אנו" בהובלת עמיתי המרכז

פגישה עם עו"ד שגית פרץ-דרעי

13
סטודנטים

7
מפגשים

קידום מדיניות ציבורית – פרויקטים מרכזיים

- **נישואין וגירושין בישראל –** גיבוש הצעת מדיניות מחדשת, בשיתוף המרכז ליהדות ומדינה במכון הרטמן, ועל יסוד תהליך עומק מקיף.
- **הצעת חוק הרבנים המקומיים –** מעורבות בהליך החקיקה והבעת התנגדות לרכיבים מרכזיים בהצעת החוק.
- **גיור –** גיבוש דו"ח שנתי יחד עם ארגון עתים על מערך הגיור, והדגשת הצורך בפתיחת שערי הגיור בדיונים בכנסת.
- **שבות –** גיבוש סקר ונייר עמדה יחד עם לובי המיליון, לגבי השפעות המלחמה על תפיסות הציבור ביחס לדוברי רוסית בישראל, והצורך בשיפור שירותי הדת המוצעים להם.
- **ירושה –** מעורבות בדיוני משרד המשפטים בתיקון חוק הירושה, וחיזוק ההגנה על זכויות יסוד במסגרתו.

מתגיירים במערך הגיור הממלכתי, 2009-2022 (מקור: סניף הגיור הממלכתי)

מגזר	קבוצת השגחה	עברו סניפה	פתחו חוק	אחראים
בתי"ם	15,311	16,364	17,743	בתי"ם לשעבר
ילדי ישראל	8,805	9,817	15,153	ילדי ישראל
דרכים אמריקה	8,237	8,308	8,761	דרכים אמריקה
אסיה	2,512	2,542	4,213	אסיה
אירופה	2,828	2,885	3,732	אירופה
צפון אמריקה	2,120	2,108	3,196	צפון אמריקה
אפריקה	432	441	754	אפריקה
אוקיאניה	138	136	303	אוקיאניה
סה"כ	23	23	43	סה"כ
	40,604	40,404	53,898	

24
משפטיות
חוות דעת

24
ממשל
לגורמי ייעוץ

5
מדיניות
ניירות

6
בכנסת
דיונים

יום אסטרטגיה לחשיבה מחודשת על משימת המרכז

למידה משותפת

פיתוח חזון המרכז

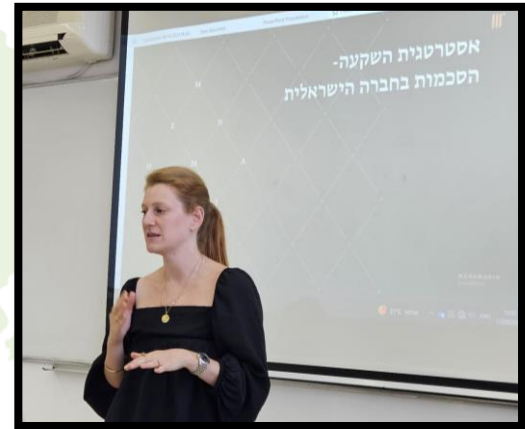
היכרות עם הצוות

יצאה לפעולה

הכנת תוכנית העבודה

ניתוח הזדמנויות וחסמים

תקשורת

חוקרי המרכז הופיעו במבחר ערוצי תקשורת בנושאים מגוונים: הסכמות בחברה הישראלית, המהפכה המשפטית, דת ומדינה, מעמד אישי, מערך הגיור, בירורי יהדות ועוד.

דעות וניתוחים
אילו סוגיות אתיות חבויות בתוך מאגרי המידע של הרבנות הראשית?

עו"ד אלעד קפלן, עו"ד יזום חברתי, מנהל מרכז מנמד"ן למשפט יהודי ולמוקרטי. צילום: פרטי

גלובס
מערכת המשפט | זעה
הדרך השלישית: גוף מגשר בסוגיות ערכיות

ביהמ"ש העליון מוסל - שלא בטובתו ולעתים בניגוד לרצונו - אל תוך סכסוכים ערכיים מזממים מזעם ונדרש להכרעות בינאריות • בשנים האחרונות אנחנו שוקדים בקונגרס הישראלי על הצעה שתיצור כלי חדש, גוף בונה הסכמות, לצד ביהמ"ש, שיאפשר ליצור היזברות ופתרונות מוסכמים

דעות
דחיית התצפיתניות - זה לא רק שוביניזם

מ-7 באוקטובר עוסק השיח בזלזול ובמיעוט נשים בעמדות מפתח. אבל התרבות הארגונית בארץ ממילא לא מקשיבה לקול "אחר", וייתכן שדבר לא היה משתנה

עו"ד אלעד קפלן | 11.12.23 | 08:05

האם אנו בדרך למלחמת אחים?
 עשמה חדשה קוראת לכל הגדלים להתחיל בהיזברות

14 עכשיו

14 ישראל הבוקר

כ"ב שבט תשפ"ג | 08:41

בני
כשהפוליטיקאים הולכים על הסף: מה יקרה אם הממשלה תתעלם מפסיקת בג"ץ?

שר המודיעין קרא למעשה שלא לקיים את החלטת בג"ץ בעניין ארה דרעי, אך גם אם הפעם לא נחזה בצעד קיצוני שכזה נראה שעמדות חותי בין הרשות הרוך ומתקרב • אין הסתייגו בעבר מקרים שבהם המדינה או איש ציבור התעלמו מבג"ץ, וזה יכולים השופטים לעשות? • המפורסמת של גלובס

מפגשות החשאיות בבית הנשיא
 ריאיון עם חבר בצוות המומחים שמוביל את מאמצי הפשרה בבית הנשיא

13

מרוס שחר לימשיץ • המולטה למשפטים, אנוני בר איתן

מדדים ומחקרים
הדו"ח חושף: ירידה במספר המתגיירים בגלל התנהלות מערך הגיור

במדינת ישראל חיים למעלה מחצי מיליון אזרחים אשר מוגדרים "חסרי דת". רבים מהם רואים את עצמם כחלק מהקהילה היהודית, אבל מדינת ישראל לא מאפשרת להם להתגייר בגלל התנהלות מערך הגיור

מערכת ice | 15:41 22/5/2023 | 1

אפקט שינוי חוק השבות

אם מפלגה חדשה לבטל או לצמצם את הזכות לעלות לפי חוק השבות, ניצד הדבר ישפיע על תמיכתך בה? (תשובות מאוכלוסיית העולים ובני עולים)

29.3%	לא ישפיע
22.9%	אתמוך בה פחות
39.1%	לא אתמוך בה
8.7%	אתמוך בה יותר

קרוב עולים ובני עולים תומכי ליכוד, 46.7% הצהיר כי יתמוך בה פחות או בכלל לא אם תתמוך בביטול או צמצום חוק השבות

נתונים: מחקר שערך מכון מדגם, בקרב 606 עולי שנת 1989 ואילך וילדיהם, ביוזמת "לובי המיליון" ומרכז מנמד"ן למשפט יהודי ומוקרטי באוני בר איתן

עולם הירושה

הרשם לענייני ירושה

פרק חדש!
בירורי יהדות
 בדיקת רקמות, מאגרי מידע ומיחשוב ברבנות

עם עו"ד אלעד קפלן

מבקרות ברבנות
 מינויים ובידוק תודעת בנות לעלות מנישות: עו"ד ניצן כספי שילוני וט"ר נבקה לוביץ